

Erik E Hammargren
erikehammargren@gmail.com

Undervisning i fiskevård i 30 år på Blekinge läns folkhögskola

Biotopvård i Blekinge

Bräkneån

Vierydsån

Listerbyån

Nättrabyån

Lyckebyån

Angelskogsån

Heabybäcken

Hällarydsbäcken

Mieån

Mörrumsån

Gallån

Östra Orlundsån

Utanför Blekinge:

Emån

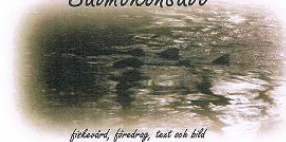
Pågående projekt

Biotopvårdsplan för Mörrumsån

Erik Erlandson-Hammargren

Salmokonsult

fiskevård, förädling, test och bild

Målsättning

- Modern fisk(e)vård kombinerad med det bästa av äldre kunskap
- Hitta problemet
- Helhetssyn på vattendraget
- Gynna inte ensidigt en viss art
- Försök få med landekologin
- Eftersträva naturens egen metod

Arbetsmetodik

1. Kontakt med fiskerättsägare
2. Kontakt med Länsstyrelse/kommun
3. Förstudie genomförs
4. Presentation av förstudien för fiskerättsägare, Länsstyrelsen/Kommunen
5. Biotopvårdsplanen genomförs
6. Presentation av biotopvårdsplanen för samtliga inblandade
7. Ansökan om tillstånd hos Ls för genomförandet av planen
8. Utförande av planen
9. Besiktning med alla inblandade

Fiskevård i mindre vattendrag

Fiskevården i vattendrag i södra Sverige

Några gemensamma drag

1. Lekgrus saknas

Fiskevården i paktiken

3. Hela träd som död ved

Fiskevården i praktiken

4. Många platser är övergädda, växer igen

Fiskevården i praktiken

5. Beskuggning längs ån viktig att bevara

Fiskevården i praktiken

6. Täta vattenståndsförändringar slår ut fisk

Fiskevården i praktiken

7. Elfiske före och efter åtgärden

Fiskevården i praktiken

8. Ingen inhemsk stam av öring – utsättning från odling

Hur gör vi praktiskt?

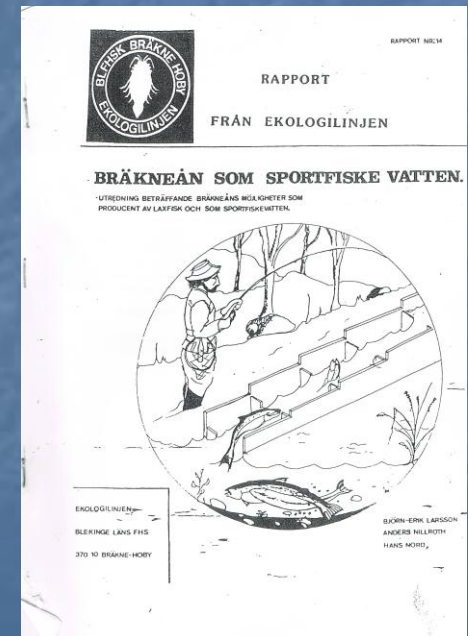
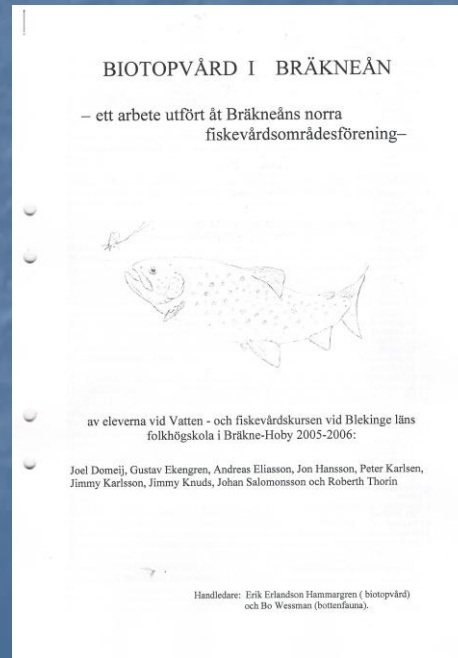
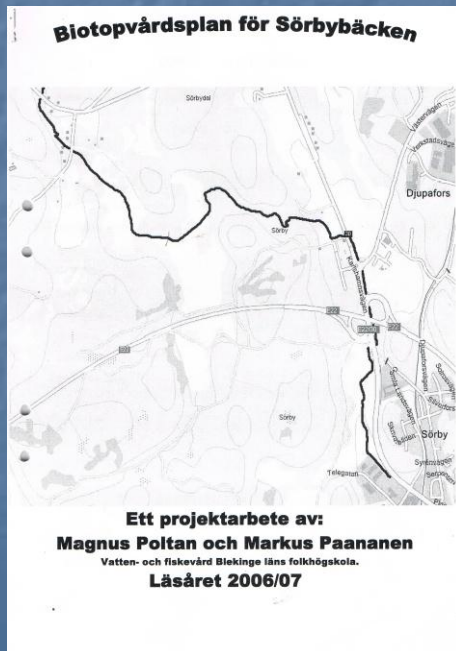
- Kartering av bottnar och omgivningen

Kartering av Bräkneåns bottnar från Tiken till havet

Hur gör vi praktiskt?

- Karteringarna renskrivs
- Förstudien/Biotopvårdsplanen tas fram

Trestegsmodellen

På naturens villkor

Vi är själva förvånade över den uppmärksamhet som våra fiskevårdsarbeten fått, inte minst bland fackfolk. Vi har ju egentligen bara studerat naturens eget sätt att fungera, och anpassat våra metoder efter det.

En grundläggande iakttagelse har varit att de laxartade fiskarna -- i det här fallet öringen -- är beroende av att kunna utnyttja skilda miljöer under olika delar av sitt liv.

Trestegsprincipen

Vi har indelat vattenmiljön och fiskens liv i tre olika steg.

1.

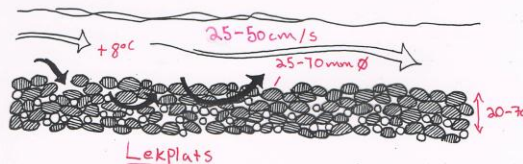

Som steg 1. ser vi öringens lek- och födelseplats. Idealet är en botten som består av ett 20 cm tjockt lager av valnötsstora stenar. Det är viktigt att stenarna är avrundade så att fiskens romkorn inte skadas. Om rätt typ av stenar saknats, har vi kört dit dem från närmaste grusgröp.

Ett annat viktigt förhållande är vattnets hastighet. Det ska strömma så att "stövlskaften fladdrar". Då minskar risken för att gäddan ska vandra upp i strömmarna och ta upp öringens yngel.

- 7 -

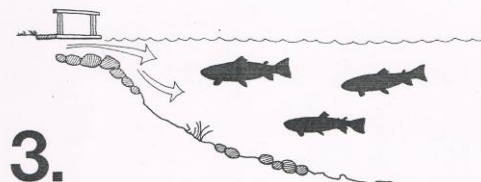
1.

2.

3.

Det tredje steget i fiskens liv inträffar när den vandrat ner till en sjö, en större å eller en älv. Hos oss är dammarna det tredje steget.

I Emåns vattensystem finns gädda. När öringen vandrar ner i dammarna måste den därför vara så stor att den tål trycket från gäddan. Det är i tredje steget som öringen kan bli riktigt stor. Då har den ofta gått över till en matsedel som liknar gäddans. Det är först i det tredje steget som man kan tillåta ett fiske, och då efter sådana regler att öringen inte fiskas ut.

Alla tre stegen nödvändiga

Som vi tidigare berört är Emån avskuren med dammbyggnader som hindrar öringen att vandra fritt i vattendraget. Vårt arbete har därför gått ut på ATT SKAPA EN KOMPLETT UPPSÄTTNING AV SAMTLIGA TRE STEG -- d.v.s. lekplats, uppväxtplats och plats för "föräldrafiskarna" -- MELLAN VARJE PAR AV VANDRINGSHINDER.

Vild fisk

Vårt fiskevårdsarbete använder vi enbart viltfödd fisk, alltså fiskar som från första stund lärt sig att klara sig på egen hand.

- 9 -

Biotopvården aldrig "färdig"